

CERKEV V SLOVENIJI

PISMO SLOVENSKIM KATEHISTOM IN KATEHISTINJAM

Drage delavke in delavci v katehetskem vinogradu,

začenjamo nov katehetski spiralni krog in v njem vam najprej želim veliko evangelizacijske gorečnosti, ustvarjalnega veselja in prisrčnega sodelovanja!

Vsak nov začetek je predvsem izziv, da kot dobri gospodarji zaupanih nam dobrin Božjega kraljestva iz svojega zaklada prinašamo »staro« in »novo« (Mt 13,52). V svoji dosedanji katehetski praksi ste prav gotovo preizkusili že marsikaj in odkrili mnogo dobrega. To »staro« hvaležno ohranite in uporabite tudi letos. Hkrati pa je Božji katehet neizčrpen in daje nove navdihe in spodbude glede na nove razmere, ki se vedno hitreje spreminjajo. Zato se veselim z vami tudi »novosti«, ki jih boste uvedli prav letos. Vse to je pravo vetje Svetega Duha. Zato je prav, da tudi v katehetsko leto, ki je pred nami, zremo z optimizmom in navdušenjem, saj zagrenjenost ne more biti sad Svetega Duha, razen, če nas želi zastaviti na kakšni stranpoti.

Prav pri tem zajemanju iz »starega« in »novega« vam želi pomagati novi slovenski katehetski načrt. Ne se ga prestrašiti, saj strah ni nikoli od Boga. Ko ga dobite v roke, ga ne odložite na polico ali založite z dnevnim časopisjem. Udomačite se z njim. To pa pomeni, da ga boste pogosto vzeli v roke, ga počasi prebirali in poskusili prodreti v njegovega duha. Zelo koristno se bo o njem pogovarjati med seboj in ga skupno naravnnavati na potrebe različnih župnijskih skupin, saj ne zaobjema le kateheze otrok, ampak ima pred seboj vse starostne skupine vernikov. Pri izvajanju pa vam bodo v veliko pomoč nova gradiva. S kreativnim izbiranjem tem in pripomočkov boste lahko »program« prilagajali potrebam posamezne skupine in vključevali tudi lastna gradiva.

Ker smo kot Cerkev živ organizem, naj se naša povezanost in soodvisnost ter soodgovornost (kot so organi istega telesa med seboj povezani in med seboj odvisni) kaže tudi v letošnjem katehetskem letu z udeležbo na medžupnijskih, dekanijskih, škofijskih in vseslovenskih skupnih prireditvah, posvetih, izobraževanjih in tudi v molitveni povezanosti katehistinj in katehistov med seboj. Prav molitvena povezava daje trdnost tudi v časih preizkušenj in morda razočaranj.

Naj vas v tem katehetskem letu, ki ga bo zaznamovala tudi sinoda škofov v Rimu s temo »mladi in poklicanost«, spremlja Božji blagoslov, da boste v Gospodu obnovljali svojo »mladost« in utrjevali svojo katehetsko »poklicanost« v služenju mladim in tudi manj mladim po letih, a mladim po želji, rasti v izkustvenem poznavanju Jezusa Kristusa in radostni hoji za njim v občestvu Cerkve!

msgr. dr. Marjan Turnšek

DOKONČNI ZNAČAJ NAUKA »MAŠNIŠKO POSVEČENJE« (GLEDE NEKATERIH DVOMOV)

»Ostanite v meni in jaz v vas. Kakor mladika ne more sama roditi sadu, če ne ostane na trti, tako tudi vi ne, če ne ostanete v meni (Jn 15,4). Cerkev lahko ponudi življenje in odrešenje celotnemu svetu, ker je zakoreninjena v Jezusu Kristusu, svojem ustanovitelju. Do te zakoreninjenosti prihaja najprej po zakramentih, v središču katerih je evharistija. Ustanovil jih je Kristus in so temeljni stebri Cerkve, ki jo nenehno porajajo kot njegovo telo in kot njegovo nevesto. Tesno je z evharistijo povezan zakrament svetega reda, po katerem je Kristus navzoč v Cerkvi, ki je vir njegovega življenja in delovanja. Duhovniki so upodobljeni »po Kristusu duhovniku, da morejo delovati v osebi Kristusa, ki je glava Cerkve« (D 2).

Kristus je želel ta zakrament podeliti dvanajsterim apostolom, samim moškim, ki so ga ob svojem času podelili drugim moškim. Cerkev se je vedno čutila zavezana tej Gospodovi odločitvi, ki izključuje možnost, da bi se službeno duhovništvo moglo veljavno podeliti ženskam. Janez Pavel II. je v apostolskem pismu Mašniško posvečenje (Ordinatio sacerdotalis) z dne 22. maja 1994 učil: »Z namenom, da bi odstranili vsak dvom o vprašanju velikega pomena, ki zadeva samo Božjo uredbo Cerkve«, in »v moči (svoje) službe potrjevati brate (Lk 22,32), razglašam, da Cerkev nikakor nima oblasti podeliti duhovniškega posvečenja ženskam in da so vsi verniki dolžni ta nauk sprejeti kot dokončno veljaven« (tč. 4). Kongregacija za nauk vere je glede dvoma o nauku, izraženem v pismu Mašniško posvečenje, z odgovorom potrdila, da gre za nauk, ki sodi k zakladu vere.

V tej luči vzbuja resno zaskrbljenost dejstvo, da se v nekaterih deželah še vedno pojavljajo glasovi, ki dvomijo o dokončnosti tega nauka. Zatrjujejo, da ta ni dokončen, ker ni bil razglašen ex cathedra in ga zato lahko v prihodnosti odločitev enega papeža ali koncila razveljavi. Sejanje takšnih dvomov povzroča veliko zmedo med verniki ne le glede zakramenta svetega reda kot dela Božje uredbe Cerkve, ampak tudi glede rednega učiteljstva, ki more na nezmotljiv način učiti katoliški nauk.

Cerkev glede službenega duhovništva priznava, da nezmožnost posvečenja žensk spada k »bistvu zakramenta« svetega reda (Denzinger-Hünemann, 1728). Cerkev ne more spremeniti tega bistva, saj se je rodila prav iz zakramentov, ki jih je ustanovil Kristus. Ne gre zgolj za disciplinski predpis, temveč za nauk o strukturi zakramentov, ki so osnovni kraj srečanja s Kristusom in prenašanja vere. Tako nismo pred neko omejitvijo, ki bi Cerkvi onemogočala, da bi bila v svojem delovanju v svetu še bolj učinkovita. Cerkev torej v ta nauk ne more posegati zaradi izvorne Božje ljubezni. Pri posvečenju duhovnikov je na način, ki ga Cerkev ohranja v vsakem zgodovinskem trenutku, vidno in učinkovito navzoč Bog v Jezusu Kristusu kot »glavni vir milosti« (Frančišek, Veselje evangelija, 104).

Ob zavedanju, da zaradi pokorščine Gospodu ne more spremeniti te tradicije, želi Cerkev poglobiti njen namen, saj volja Jezusa Kristusa, ki je Logos, ni nikdar brez smisla. Duhovnik dejansko deluje v osebi Kristusa, ženina Cerkve, in to, da je moški, je nepogrešljiv element tega zakramentalnega zastopstva (Kongregacija za verski nauk, Inter insigniores, 5). Vsekakor različnost vlog med moškim in žensko ne pomeni nikakršne podrejenosti, ampak obojestransko obogatitev. Ne gre pozabiti, da je uresničena podoba Cerkve Marija, Gospodova mati, ki ni prejela apostolskega poslanstva. Vidimo, da sta moškost in ženskost kot osnovna govorica, ki jo je Stvarnik vtisnil v človeka, del našega odrešenja. Prav zvestoba podobi, ki jo je Kristus nadel službenemu duhovništvu, vedno bolj omogoča poglobljanje in spodbujanje posebne vloge žensk v Cerkvi, saj »v Gospodu ni niti ženske brez moškega niti moškega brez ženske« (1 Kor 11,11). Poleg tega se tako lahko osvetli našo kulturo, ki se spopada s sprejemanjem pomena različnosti med moškim in žensko, vezano tudi na njuno dopolnjujoče se poslanstvo v družbi.

Nadalje povzročajo dvomi, ki se v pismu Mašniško posvečenje pojavljajo glede dokončnosti nauka,

težke posledice tudi glede načina, kako sprejeti učiteljstvo Cerkve. Treba je potrditi, da se nezmotljivost ne nanaša le na slovesne razglasitve nekega koncila ali papeža, kadar ta govori ex cathedra, ampak tudi na redno in vesoljno učiteljstvo škofov, razkropljenih po svetu, kadar v občestvu med seboj in s papežem predlagajo, da se je treba katoliškega nauka dokončno držati. Na to nezmotljivost se je nanašal Janez Pavel II. v pismu Mašniško posvečenje. Tako ni razglasil neke nove dogme, ampak je z oblastjo, ki mu je bila dana kot Petrovemu nasledniku, in željo odstraniti vse dvome formalno in izrecno potrdil to, kar je redno in vesoljno učiteljstvo skozi vso zgodovino Cerkve imelo za del zaklada vere. Prav ta izraznost odseva način cerkvene edinosti, saj papež ni želel delovati sam, ampak kot priča poslušanja neprekinjene in živete tradicije. Po drugi strani pa nihče ne zanika, da se more učiteljstvo nezmotljivo izraziti o resnicah, ki so bistveno povezane s formalnim razodetjem, saj lahko le tako izvaja svojo vlogo svetega varovanja in zvestega odkrivanja zaklada vere.

Nadaljnji dokaz, s katerim je Janez Pavel II. proučil to vprašanje, je predhodni posvet, ki ga je želel imeti v Rimu s predsedniki škofovskih konferenc, ki so se resno zanimale za to problematiko. Vsi brez izjeme so v polnem prepričanju in v pokorščini Cerkev Gospodu izjavili, da ta nima pooblastila, da bi ženskam podelila duhovniško posvečenje.

To učenje je podprl tudi Benedikt XVI., ko je pri krizmeni maši 5. aprila 2012 spomnil, da je Janez Pavel II. »nepreklicno izjavil«, da Cerkev glede posvečenja žensk »ni imela nobenega pooblastila od Gospoda«. Nadalje se je Benedikt XVI. glede nekaterih, ki niso sprejeli tega nauka, vprašal: »Je nepokorščina lahko pot? Je mogoče v tem prepoznati nekaj, kar je v soglasju s Kristusom, ki je predpostavka vsakršne prave prenovne, ali pa gre predvsem za obupen izziv delati nekaj in spremeniti Cerkev po naših željah in idejah?«

K vprašanju se je vrnil tudi papež Frančišek. V svoji apostolski spodbudi Veselje evangelija je znova potrdil, da »možem pridržano duhovništvo kot znamenje Kristusa Ženina, ki se daruje v evharistiji«, ni predmet razprave, in povabil, da se tega nauka ne interpretira kot izraz moči, ampak kot izraz služenja, da bi mogli bolje dojeti enako dostojanstvo tako moških kot žensk v enem Kristusovem telesu (št. 104). Med novinarsko konferenco na povratnem letu z apostolskega potovanja na Švedskem, 1. no-

vembra 2016, je papež Frančišek dejal: »Glede posvečenja žensk v Katoliški cerkvi je povedal zadnjo jasno besedo sv. Janez Pavel II. in ta ostane.«

V času, ko mora Cerkev odgovoriti na mnoge izzive naše kulture, je bistveno, da ostaja v Jezusu kot mladike na trti. Zatorej nas Učitelj vabi, da bi njegove besede ostale v nas: »Če se boste držali mojih zapovedi, boste ostali v moji ljubezni« (Jn 15,10). Samo zvestoba njegovim besedam, ki ne bodo minile, zagotavlja našo zakoreninjenost v Kristusu in v njegovi ljubezni. Samo sprejetje njegove modrosti, ki se uteleša v zakramentih, poživlja korenine Cerkev, da more roditi sadove večnega življenja.

Luis Ladaria, prefekt Kongregacije za nauk vere

Vir: L'Osservatore Romano, 30. maj 2018

Prevod: mag. Sebastijan Valentan

POTEK POSTOPKOV ZA BEATIFIKACIJO SLOVENSКИH MUČENCEV 20. STOLETJA

V drugi svetovni vojni je bil slovenski narod razkosan med več okupatorjev, vojno je izkoristila tudi komunistična partija, ki je pod masko osvobodilnega boja izvajala stalinistično revolucijo. Protiverska naravnost totalitarizmov (predvsem nacizma in komunizma) je povzročila številne žrtve. Avtorji knjige Palme mučeništva (Celje 1995) prinašajo življenjepise 187 duhovnikov, bogoslovcev, redovnikov in redovnic, ki so umrli kot neuklonljive priče krščanske vere.

Slovenski škofje so na svoji seji **28. oktobra 2002** sprejeli sklep o začetku postopka za beatifikacijo slovenskih mučencev 20. stoletja. Za postulatorja je bil določen dr. Peter Kvaternik. Za mariborsko škofijo je bil za vicepostulatorja imenovan msgr. Jože Kužnik. Vse tri škofije, Ljubljana, Maribor in Koper, so za pripravo postopka imenovalе ustrezna cerkvena sodišča. Delo teh sodišč se je nadaljevalo tudi po 6. aprilu 2006, ko je cerkvena uprava na Slovenskem doživela velike spremembe. Dr. Peter Kvaternik se je službi postulatorja leta 2008 odpovedal, njegovo mesto je prevzel mag. Simon Lorber. Leta 2013 je ljubljanski nadškof dr. Anton Stres za postulatorja imenoval dr. Metoda Benedika. Po navodilih instrukcije Kongregacije za zadeve svetnikov Sancto-rum Mater so v enem postopku lahko obravnavane le žrtve enega preganjalca. Tako v našem primeru teče ločeno več postopkov: za žrtve komunizma, za žrtve nacizma ter za žrtve ustaštva.

Škofje ordinariji petih škofij so potrdili seznam 26 žrtev komunističnega nasilja, ki jih predlagajo, da se zanje začne postopek za beatifikacijo. Na tem seznamu je 13 duhovnikov, 3 bogoslovci, 1 redovnica, 9 laikov. Po škofijah je število naslednje: ljubljanska nadškofija 11, novomeška škofija 9, mariborska nadškofija 3, celjska škofija 1, koprška škofija 2. Na čelo tega seznama so škofje postavili duhovnika ljubljanske škofije, bogoslovnega profesorja Lamberta Ehrlicha. Dne 6. junija 2016 je mariborski, celjski, novomeški in koprski škof pooblastili ljubljanskega nadškofa Stanislava Zoreta za nosilca postopka za kandidate iz teh škofij.

Nadškof Zore je 8. maja 2018 prosil Kongregacijo za zadeve svetnikov za nihil obstat za te postopke. Pritrdilni odgovor je podpisal kardinala Amato dne 17. maja 2018. Tako se za te svetniške kandidate, Božje služabnike, s potrditvijo Kongregacije postopek lahko nadaljuje po normah instrukcije Sancto-rum Mater.

Za drug postopek je na seznamu 6 žrtev nacizma, od tega 2 iz mariborske nadškofije in 4 iz celjske škofije. Pooblaščenec za ta postopek je celjski škof Stanislav Lipovšek. Na čelu seznama je duhovnik Izidor Završnik z Gomilkega, ki je v mariborskem zaporu šel v smrt namesto mlajšega fanta. Škof Lipovšek je Kongregacijo za zadeve svetnikov že prosil za nihil obstat.

V teku je še zbiranje podatkov o sedmih žrtvah ustaškega režima in eni žrtvi četnikov.

p. dr. Metod Benedik OFMCap
postulator

KATEHETSKO-PASTORALNA ŠOLA VABI K VPISU V ŠTUDIJSKEM LETU 2018/19

Koper

Vodstvo: s. Jana Rovtar

Kraška ulica 2, 6310 Izola, tel.: 068/648 478,
e-naslov: kps.kp@rkc.si, splet: kps.rkc.si/skofija-
-koper.

Informativni dan:

I. stopnja:

Vipava (Škofijska gimnazija Vipava) v soboto, 1.
septembra, ob 17.00.

II. stopnja KATEHETSKE SMER

Koper (Župnijski dom pri sv. Marku) v četrtek, 6.
septembra, ob 18.00.

II. stopnja BIBLIČNA SMER